

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 13 mars 1936 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående villkoren för pension åt visst indelt manskap vid marinen.

I en till riksdagen avlåten, den 7 februari 1936 dagtecknad proposition nr 63, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att den omständigheten, att båtsman eller marinsoldat, som innehar i kungörelsen den 13 mars 1931 (nr 44) angående ändrade villkor för pension genom flottans pensionskassa till avskedad båtsman (marinsoldat) m. m. föreskriven tjänstetid, icke erhållit vitsord att hava under tjänstetiden skickat sig redligt och väl, icke må utgöra hinder för Kungl. Maj:t att, där skäl därför befinnas föreligga, förklara, att pension enligt sagda kungörelse likväl må till vederbörande utgå.

Enligt § 85 av Kungl. Maj:ts förnyade förordning och reglemente angående styrelsen och förvaltningen av amiralitetskrigsmanskassan den 26 oktober 1838 (nr 53) erfordras, för att båtsman eller marinsoldat må kunna tilldelas pension, i femte eller lägsta klassen, att han uppnått 55 levnadsår och innehar 20 tjänstår från 20 års ålder samt att han under tjänstetiden uppfört sig redligt och väl.

I nämnda stadgande har sedermera, i överensstämmelse med riksdagens beslut (skrivelse nr 40/1931), genom ovannämnda kungörelse den 13 mars 1931 vidtagits den ändringen, att avskedad båtsman eller marinsoldat, som innehar minst 15 tjänstår och som under tjänstetiden skickat sig redligt och väl, äger från och med den 1 juli 1931 komma i åtnjutande av pension genom flottans pensionskassa, såsom om han tjänat i minst 20 år från 20 års ålder.

Föredragande *departementschefen* har anfört i huvudsak följande:

På grund av förenämnda bestämmelse i kungörelsen nr 44 år 1931 ägde sådan befattningshavare, som till följd av i tjänsten begången förseelse icke kunnat vid avskedet tilldelas vitsordet *väl* i fråga om sin tjänstgöring, icke komma i åtnjutande av det understöd, vartill han eljest enligt nämnda författning skulle hava varit berättigad. Detta måste i vissa fall framstå såsom obilligt, särskilt då den begångna förseelsen icke vore av alltför svårartad beskaffenhet och begåtts i ett tidigt skede av vederbörandes anställning. Riksdagen hade även i särskilda fall i anledning av väckta motioner med-

givit, att båtsman finge tilldelas pension, ehuru han vid avskedet endast erhållit vitsordet att hava sig redligt skickat. I detta sammanhang syntes vidare böra framhållas, att i fråga om rätt till pension för motsvarande befattningshavare vid armén fordran på visst tjänstgöringsvitsord icke i vidare mån uppställts, än att för erhållande av korprals-, respektive vice korprals-tillägg krävdes att hava i nämnda egenskap berömligt tjänstgjort minst två år före avskedet. Dylika tillägg förekomme icke vid pensionering av marinens indelta manskap.

En jämkning i nu ifrågavarande föreskrifter syntes väl motiverad. Goda skäl syntes tala för, att, såsom statskontoret föreslagit, Kungl. Maj:t erhöle befogenhet att i varje särskilt fall, där fullgott tjänstgöringsvitsord icke föreläge, avgöra, huruvida pension likväl finge beviljas nu ifrågavarande indelta manskap vid marinen.

Beträffande utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet.

Såsom av ovanstående framgår, innehåller kungörelsen den 13 mars 1931 (nr 44) angående ändrade villkor för pension genom flottans pensionskassa till avskedad båtsman (marinsoldat) m. m. bland annat bestämmelse om att avskedad båtsman eller marinsoldat för erhållande av pension skall under tjänstetiden hava skickat sig redligt och väl. I likhet med departementschefen finner utskottet det obilligt, att den omständigheten att vederbörande på grund av en förseelse av mindre art, begången i ett tidigt skede av anställningstiden, icke vid avskedet kunnat tilldelas vitsordet väl, skall — därest han i övrigt fyller villkoren för erhållande av pension — utesluta honom från sagda förmån. Ett bifall till förevarande proposition innebär, att åt Kungl. Maj:t skulle inrymmas befogenhet att i särskilda fall medgiva dispens från berörda villkor beträffande vitsordet väl. Utskottet har funnit hinder icke böra möta att lämna Kungl. Maj:t den begärda befogenheten och får alltså tillstyrka bifall till det genom propositionen framlagda förslaget. Utskottet har emellertid ansett sig böra föreslå en mindre formell ändring i avfattningen av det medgivande, som i förevarande avseende skulle lämnas Kungl. Maj:t.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition, må medgiva, att den omständigheten, att båtsman eller marinsoldat, som innehar i kungörelsen den 13 mars 1931 (nr 44) angående ändrade villkor för pension genom flottans pensionskassa till avskedad båtsman (marinsoldat) m. m. föreskriven tjänstetid, icke vid avskedet erhållit det vitsord, som omförmäles i nämnda kungörelse, icke må utgöra hinder för Kungl. Maj:t att, där skäl därför befinnas föreligga, förklara, att pension enligt sagda kungörelse likväl må till vederbörande utgå.

Stockholm den 13 mars 1936.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Lindgren**, *Ernfors*, *Johansson* i Friggeråker, *Ström* i Lidköping, *Ehrnberg*, *Berling* och *Nilsson* i Mölndal;

från andra kammaren: herrar *Leffler*, *Lovén*, *Laurén*, *Paulsen*, *K. A. Westman*, *Carleson*, *Gustavson* i Västerås och *Elmroth**.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.